

25 d'abril, Felip de Borbó

Ja han arribat els dies de l'*històric* viatge o visita del príncep Felip a Catalunya (l'*infant* Felip, caldria dir, ja que es tracta d'associar el fill del rei a la tradició històrica catalana, i els fills dels nostres reis no eren prínceps, sinó infants). Sembla que, de sobte, totes les institucions del país s'han vist afectades d'un insospitat fervor monàrquic, d'un desig de reviure no se sap si velles glòries o vells títols, i de la necessitat de personificar tot això en el príncep o infant Felip de Borbó. Govern i oposició, convergents i socialistes, Generalitat i ajuntaments, fa l'efecte que rivalitzen en mostres d'entusiasme per la recuperació de ducats i principats històrics, en la preparació d'actes d'adhesió, d'investidures i homenatges. Serà, en efecte, una visita *històrica*: plena d'evocacions d'un passat ben remot però plena també de sentit per al present.

L'hereu de la Corona d'Aragó –del rei d'Aragó, València i Mallorca i comte de Barcelona– va ostentar algun temps el títol de príncep de Girona, i la titularitat d'alguns ducats: això pareix que és el gran fet històric que hom vol recuperar i integrar. Oblidant, és clar, que *aquesta* monarquia no és *aquella*. La monarquia espanyola és, a tots els efectes, la continuïtat dinàstica de la monarquia castellana, o castellano-lleonesa, si volem ser més precisos: d'ací ve el títol històric de *príncipe de Asturias* per a l'hereu de la corona. Astúries és el bressol d'*aquella* monarquia, i del país que per expansió va anar formant. Ser *príncipe de Asturias* té un sentit ben precís, i és un símbol ben concret, per a la monarquia castellano-espanyola. Ser *príncipe de Girona*, històricament, no en té cap.

Ara bé, el viatge de Felip de Borbó, i les cerimònies que l'han acompanyat, no estan pensats sobre el rigor dels títols històrics. Estan pensats sobre una intenció ben actual: subratllar simbòlicament, amb investidures, títols i homenatges, la perfecta integració de Catalunya en la monarquia espanyola. Com si, il·lusòriament, el fet que el fill del rei siga *príncipe de Girona* a més ser *príncipe de Asturias*, eixamplara l'àmbit simbòlic de la corona, de tal manera que Catalunya s'hi trobe instal·lada més confortablement. Com si *acceptar* un títol català significara catalanitzar una mica la corona espanyola.

L'altre Felip de Borbó, l'avi Felip V (de Castella, evidentment), no ho hauria entès d'una altra manera: posats a sotmetre els catalans, la submissió és més completa si la simbologia l'arrodoneix i l'acompanya. Aquests dies, els valencians recordem un històric 25 d'abril, i el recordarem ja sense festes ni commemoracions, precisament perquè és un símbol

que no encaixa bé en les institucions vigents. Però el 25 d'abril va ser el preludi i l'anunci de l'onze de setembre, i de tots els Decrets i Noves Plantes que vingueren.

Vist des de la perspectiva valenciana, és com si la proclamació de Felip de Borbó com a príncep de Girona (els portadors d'aquest títol també eren hereus del Regne de València) s'haguera fet coincidint més o menys amb algun 11 de Setembre. Suprema ironia, en aquesta sèrie cerimonial tan irritant i tan innecessària. Aquest Felip de Borbó serà, doncs, príncep de Girona –i s'ha dignat a fer algun discurs en català, faltaria més– perquè fa 283 anys un altre Felip de Borbó va encetar la conquesta del nostre país amb la victòria d'Almansa. Els descendents dels derrotats, directament o per procuració, per voluntat pròpia dels seus representants elegits, li reten títol i homenatge. No calia. Simplement, no calia.

Si almenys el nét haguera aprofitat l'avinentesa per fer mostra de públic penediment pels actes de l'avi... Si un Felip de Borbó haguera demanat perdó, històricament i simbòlicament parlant, per tot allò que va cometre sobre nosaltres un altre Felip de Borbó... Si alguna cosa així s'haguera inclòs en el programa, el viatge del príncep o infant hauria pogut ser, en algun sentit, *històric*. Però no era probable: no era ni tan sols possible.